

MICHAL
SÝKORA

JEŠTĚ
NENÍ
KONEC

HOST

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

MICHAL
SÝKORA

JEŠTĚ
NENÍ
KONEC

The background is a dark, stylized illustration of a building at night. A large window is illuminated from within, showing a silhouette of a person sitting inside. The building's roofline and other architectural details are rendered in dark grey and black. The sky is dark with a few small yellow dots representing stars or distant lights. In the foreground, there is a large, dark silhouette of a person's head and shoulders, looking towards the building. The overall mood is somber and contemplative.

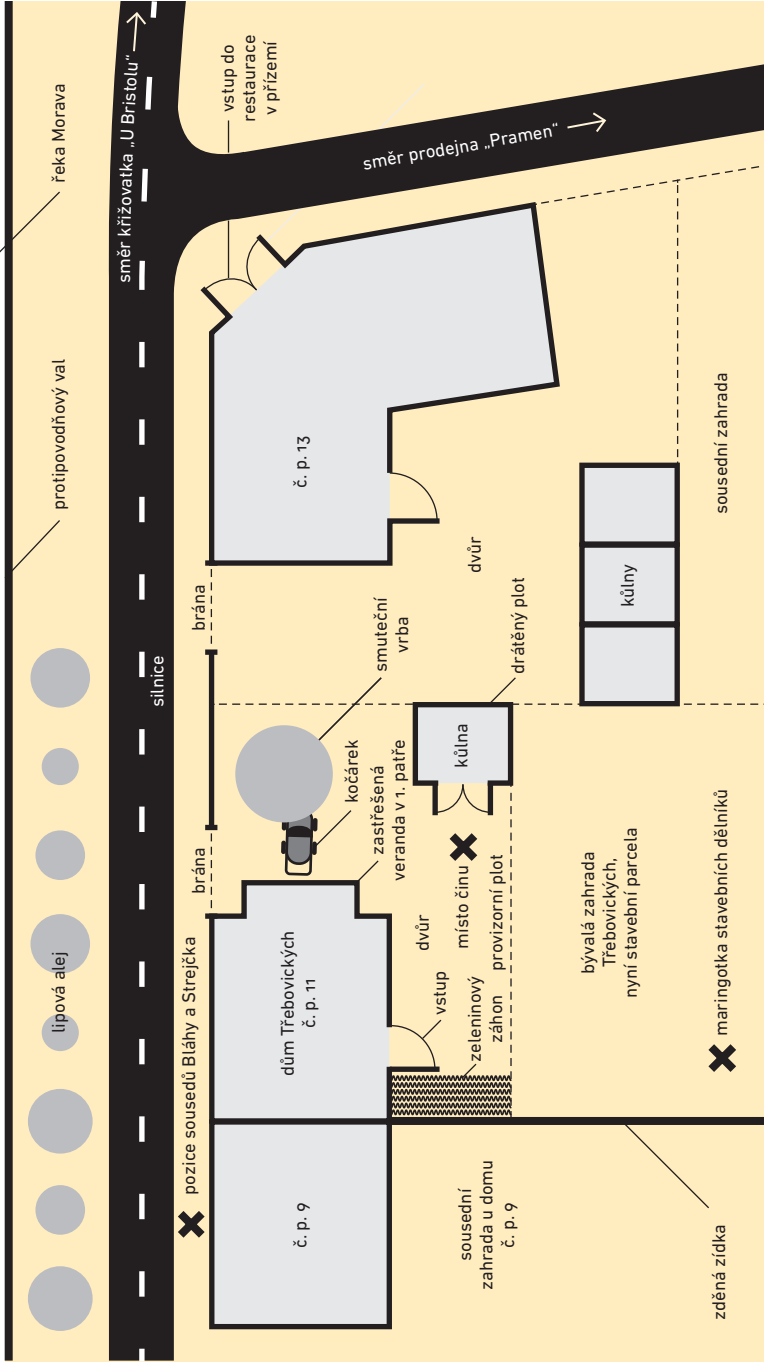
**MICHAL
SÝKORA**

**JEŠTĚ
NENÍ
KONEC**

BRNO 2016

NÁKRES MÍSTA ČINU

RODINA TŘEBOVICKÝCH

(v srpnu 1987)

prof. MUDr. Ota Třebovický, CSc.
(1920 — 1990)

+

Anežka Třebovická
(1923 — 18. 8. 1987)

Ing. Ota Třebovický, ml. (*1942)
+
Natálie, roz. Lónová (1945 — 1991)

Kryštof Třebovický (*1950)
+
Pavĺina, roz. Lipská

Petr Třebovický (*1960)
+
Drahomíra, roz. Borová
(1965 — 26. 8. 1987)

Magdaléna (*1973)

Zuzana, později Havlíková (*1975)

Lukáš (21. 1. 1987 — 17. 8. 1987)

© Michal Sýkora, 2016

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2016

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-735-6 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-736-3 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-737-0 (Formát MobiPocket)

Markétě a Tomíkovi

*And all that you've held sacred
Falls down and does not mend
Just remember that death is not the end.*
(A až se zhroutí všechno,
co ti bylo svaté, a už se to nespraví,
pamatuj, že smrt není konec.)

Bob Dylan — „Death Is Not the End“
(album *Down In the Groove*)

ČÁST PRVNÍ

Na konci prázdnin
Neděle 16. a pondělí
17. srpna 1987

KAPITOLA I.

*Když klekání odzvonili,
buch buch! venku na dvěře:
„„„Pojď již domů, ženo moje!
nemám ještě večere.“““ —
„„Vari od našeho prahu,
vari pryč, ty lstivý vrahu,
a co dřív jsi večerřival,
večeř zase v jezeře!““ —*

O půlnoci buch buch!

...a při tom druhém buch Magdaléna chytla Hanku za kotník a ta — protože se lekla a protože jí Magda stiskla zrovna tu obvázanou nohu — zaječela. Ztichlým spícím domem výkřik otrásl jako výbuch atomové bomby. Hanka si v úleku přikryla pusou dlaní, Zuzana rychle zhasla lampičku na nočním stolku a Magda sklapla knihu. Holky si přitáhly peřinu až po bradu — dvě vteřiny ticha — intenzivní dvě vteřiny, po které tajily dech a vnímaly různé podoby noci a tmy: modrá noc venku za vysokým oknem, temně fialové kouty pokoje, okraj bledé svatozáře pouliční lampy na parapetu vysokého okna, odlesky ve sklech obrovské knihovny. Zářící skleněné těžítka na dědečkově psacím stole k nim přeposílalo světlo srpku měsíce. A pak se ozval očekávaný dětský pláč...

„Ty seš blbá, Hanko,“ špitla Zuzana.

„Za to může Magda,“ bránilo se děvče. Chtělo se jí brečet — z toho nespravedlivého obvinění i z toho, jak ji zas začal bolet zvrtlý kotník, „ohnutá noha“, jak tomu říkaly.

„Sem netušila, že budeš tak ječet,“ zasyčela Magdaléna.

„Si mě chytla za ten kotník,“ zašeptala Hanka dotčeně.

„Jéžiš, sem nevěděla, že seš tak cimprlich.“

Magdaléna měla Hanu za simulantku, ale především žárlila na pozornost, kterou kamarádka vzbuzovala okolnostmi svého úrazu. Magdaléna se ve tmě ušklíbala — hrdinka, pche. Stejně za všechno může to pitomý uřvaný děcko...

Mimino svým britkým hláskem rozřízlo tmu, zrušilo tu několikavteřinovou tichou pauzu a holky jen čekaly, jestli budou jako pachatelky odhaleny. Ano — cvakly dveře — pláč zesílil — pleskání bosých nohou na studeném linu v chodbě — další cvaknutí kliky (staré dvevní vložky v tomhle domě na jakémkoliv porušení klidového stavu reagovaly hlukem) — z postele ho přes sekretář neviděly, ale věděly, že tam je — a vzápětí strejda Petr spustil: „Krucinálfixfagot už s váma!“ Udělal další tři kroky a před děvčaty se zhmotnila jeho rachitická figura. „To musíte furt dělat bordel?“ Petr byl rozcuchaný, na sobě měl pruhované trenýrky, vytahané a volné (fotrovské, jak by řekla Magdaléna, která to léto procházela fází předpubertální žárlivosti na všechny, kteří si pro sebe kradli pozornost babičky a dědečka, po léta vyhrazenou pouze pro ni). Holky si často dělaly legraci z toho, jak Petr vypadá — chlupaté nohy, suk vystouplého pupíku na měkkém hubeňoučkém břichu, řídký porost hnědých chlupů na hrudníku. V jejich představách je nejvíc děsilo (a dokázaly to probírat každý den), že jim zůstane jejich dětský hrudníček a místo prsou jim vyraší jen ty hnusné chlupy. („Ale takový měchy jako Draha bych taky nechtěla,“ prohlásila Magda a myslela tím Petrovu kojící ženu.) Magda byla starší a žárlivost ji plnila zlobou a nevraživostí,

kteřé dokázala díky šmejdění v policích dědečkovy knihovny vyjádřit slovy, z nichž mladší sestřenice Zuzana a její spolužačka Hana jen kulily oči.

Jakkoliv ani jedno z děvčat nepovažovalo strejdu Petra za člověka, který by vzbuzoval sebemenší respekt, teď viděly, že je fakt našťvaný.

„Vzbudily jste malýho! Sakra, Magdo,“ strýc Petr neuznával presumpci nevinu, za všechny lumpárny podle něj mohla rozmazlená, frackovitá nejstarší neteř, „to nemůžete být trochu ohleduplný? Víš, jak špatně malej spí...“ Mimino na druhé straně domu jako by chtělo potvrdit jeho slova a zesílilo svůj nářek.

„Promiň, strejdo,“ řekla Zuzana.

„Promiňte,“ přidala se Hana, „to ta moje noha, sem se do ní bouchla.“

Pokorná lítost spolu se vzpomínkou na příčinu Hančina úrazu Petra zklidnila.

„A co ještě nespíte? Je skoro půlnoc,“ řekl už smířlivěji.

„Už budem,“ slíbila Zuzana, ale sama tomu nevěřila.

„Hlavně nedělejte bordel...“ dodal strýc Petr. Otočil se a už za sebou zavíral dveře, když vtom Magda zašeptala: „Aby ses neposral, vole.“ Holky se neudržely a vyprskly smíchy. Petr vmžiku stál opět uprostřed pokoje.

„Připadá vám to směšný?“ spustil. „Je to podle vás sranda, že malej má takový bolesti, že nevydrží chvilku v klidu? Že mu rostou zoubky a má z toho horečky? Bavíte se dobře?“

Holky mlčely.

„Jestli se nezačnete chovat slušně...“ V tu chvíli se do pokoje vkolébala babička. Navzdory horké noci na sobě měla flanelovou noční košili, která ještě zvýrazňovala její nejbabičkovatější kvality — rysy babičky jako něčeho kulatého, flanelového, s dobromyslnýma očima a měkkým altovým hlasem.

„Holky vzbudily malýho,“ oznámil jí její syn. „Musej dělat bordel i o půlnoci.“

„Je to pravda?“ otočila se k provinilkyňím babička v dobře míněné snaze zabránit justičnímu omylu a dát vnučkám šanci vysvětlit, že se jedná o do očí bijící nedorozumění. Petra to však ještě víc vytočilo. „Jistěže je to pravda! Sakra, mami, myslíš si, že jsem blbej nebo co?“

Před babičkou se Magdaléna ovládla a Petrovu řečnickou otázku nijak nekomentovala, byť jí i přes pokročilou hodinu hlavou vířily vtipné odpovědi.

„Holky to už neudělej, že jo?“ pokračovala babička smířlivě.

„Jistěže to udělej zas!“ obořil se na ni Petr a neutuchající pláč mimina ho jen utvrzoval v oprávněnosti jeho rozhořčení. „Jediná šance, jak tady nastolit ticho a klid, je vyliřovat je odsud. Hezky všechny tři. A Magdu jako první.“

Otočil se a zamířil za nařikajícím dítětem a nekonečným zoufalstvím své vyčerpané ženy.

Babička se přikolébala k posteli, kde se k sobě tiskla tři děvčata, a přisedla na okraj. Hana se v tu chvíli za svůj výkřik zastyděla, protože Zuzaninu a Magdinu babičku milovala, zejména proto, že i když u nich byla jen na návštěvě, babička mezi holkama nedělala rozdíl a všechny zahrnovala stejnou dávkou své bezbřehé laskavosti a dobromyslnosti. Hanka, jejíž vlastní babička to s citovou příchylností k vnoučatům rozhodně nepřeháněla, k ní tíhla celou svou dětskou přítulností. Babička se na ně podívala a pak rukou neomylně hrábla pod peřinu a vytáhla ohmatané letité vydání *Kytice*, po němž v pravém středním fochu dědečkovy knihovny každou noc zela díra, o níž se děvčata pošetile domnívala, že o ní vědí jen ony.

„Zase se strašíte?“ obrátila se k holkám káravě.

„Babičko, nezlob se, prosím tě...“ Zuzana to už nevydržela.

„Proč to pořád čtete?“ kroutila babička hlavou a pohladila Zuzanu po vlasech.

„Babi, když ono je to tak strašidelný,“ lísala se k babičce Magda, aby snad mladší sestřenice nezískala nějaká privilegia.

Strašidelnost pro ně byla stěžejním kritériem a Erbenovy balady je svou krvavostí bohatě naplňovaly. Sotva však Magda to klíčové slovo vyřkla, uvědomila si, že v dědečkově knihovně lze najít ještě něco strašidelnějšího...

Babička pohladila i ji, zaposlouchala se do dětského pláče v ložnici svého nejmladšího syna a snachy a pak řekla: „Ráno se všechny tři půjdete tetě Draze omluvit. Je toho na ni strašně moc.“

„Copak můžem za to, že má děcko zaražený prdy?“ namítla Magda.

„Ale Magdi, to od tebe vůbec není pěkný, říkat takový věci,“ pronesla babička tiše. Hanka a Zuzana se zastyděly místo Magdy, ta jen sklopila hlavu, ale nezdálo se, že by to na ni nějak zapůsobilo. „Tohle už nechte být.“ Babička pohladila i Hanku. „A koukejte spát. Dneska už toho vzrušení bylo až moc, vid’ že jo? Dobrou noc.“

„Dobrou, babi,“ odpověděly holky jednohlasně.

Babička odložila Erbenovu *Kytici* na psací stůl a zase kolébavě odešla do své ložnice dole v přízemí.

Zuzana se na rozloženém gauči zavrtěla, aby pro sebe získala víc prostoru. „Tak dobrou, holky...“

„Co blbneš?“ houkla na ni Magda. Vyskočila z postele a ve žlutém pyžamu odhopkala ke knihovně.

„Ještě jsme to nedočetly do konce,“ špitla Hana, „ještě tam má být ta mrtvola.“

„Mám něco lepšího,“ ignorovala Magdaléna Erbena. Chtěla něco fakt strašidelného a měla vztek na mimino, které za dveřmi, chodbou a dalšími dveřmi stále brečelo, ale teď už unaveně, spíš jakoby z povinnosti než ze skutečné potřeby. Měsíční světlo, podpořené rozsvícenou pouliční lampou, se opíralo do skla knihovny, ale Magda by to zvládla i potmě, protože v dědečkově knihovně se bezchybně orientovala a dobře věděla, kde jsou ukryty ty nejzajímavější a nejpřitažlivější poklady.

Vytáhla několik nedotčených svazků Jiráskových spisů z Nedjého akce a strčila hlavu do útrobu knihovny, aby se dostala ke knihám v druhé řadě. Ano — tady — zelená knížečka výrazně očtenější než *U nás*. Jiráška vrátila na místo a s novým úlovkem přihupkala zase zpátky.

„Holky, tohle je něco,“ zašeptala, rozsvítila lampičku na nočním stolku a ukázala ostatním ohmatanou obálku.

Tichá hrůza.

„Ty jo...“ vydechla Hanka.

„Nebudeš ječet?“

„Nebudeš mě lekat?“

„Čestný.“

„Čestný.“

„Tohle je pecka.“ Magda znalecky listovala knížkou. „Tady. ‚Malý vrah‘.“

„Já se bojím už teď,“ zašeptala Zuzana.

„No počkej na konec,“ uchechtla se Magda škodolibě a dala se do čtení. Občas mrkla po svých posluchačkách, které příběhu novorozeněte usilujícího o život svých rodičů naslouchaly se zatajeným dechem. Na smrt matky v povídce reagovala Zuzana tak, že si přetáhla peřinu přes hlavu. A pak závěr. Doktor vytáhne z lékařské brašny skalpel a láká k sobě tu malou bestii. Magda se nadechla, kladla důraz na každé slovo, protože věděla, jak na to její posluchačky budou reagovat. „Podívej se, maličký! Něco se tu třpytí. Hezké, vid’?“ A pak poslední slovo. Úderné jak rána pěstí. Magda se nadechla a do naprostého ticha horké srpnové noci jej přečetla. „Skalpel.“

Magda s blaženým úsměvem tiše zaklapla knihu. Dokonalé čtenářské uspokojení, navíc umocněné děsem ve tvářích svých posluchaček, jenž názvu *Tichá hrůza* dal nový rozměr.

Hodiny na dědečkově stole ukazovaly čtvrt na dvě. Dům spal, pohroužený do hlubokého mlčení, rušeného jen kapáním vody v koupelně přes chodbu. Dokonce ani Lukášek neplakal.

„Malej už spí...“ okomentovala ticho Zuzana.
„Myslíš?“ obrátila se na ni Magda sadisticky.
„Magdo, ty seš blbá,“ zaprotestovala Zuzana.
„Jsou zamčený dveře?“ zeptala se Magda jakoby nic a vychutnávala si strach své sestřenice.

„Nech toho,“ zaúpěla Zuzana.
„Holky, já musím čúrat,“ oznámila jim Hanka.
„Na tvém místě bych to vydržela,“ odpověděla Magda dramaticky. „Co když tam čeká?“

„Kdo?“
„No mimino přece. Chce se pomstít, že jsme ho vzbudily.“
„Ty seš blbá,“ zopakovala Zuzana a přetáhla si peřinu přes hlavu.

„Holky, já vážně musím.“
„Tak běž.“
„Potřebuju, aby některá šla se mnou. Kvůli noze. Sama tam nedoskáču.“

Simulantko, napadlo Magdu, ale nahlas řekla: „Já s tebou byla předtím. Domluva byla, že se budem střídat.“

„Já nikam nejdu,“ vystrčila Zuzana hlavu zpod peřiny.
„Zuzi, já musím.“
„Co když je tam mimino?“ kuňkla Zuzana.
„Jéžiš, neblbni, ona tě straší.“
„No já bych tak klidná nebyla,“ pronesla Magda ledově.
„Magdo, už neblbni, se počurám.“

Magda se spokojeně usmála. „Jasně že tam mimino není,“ řekla Zuzaně. „Ale dejte bacha, aby tam nebyla natažená struna.“

KAPITOLA II.

Ten den všechno skončilo.

Prázdniny u babičky. Tohle léto. Dětství.

Od toho dne už nic nebylo jako dřív, nic z toho, co dosud zažívaly, se už nikdy nemohlo vrátit zpět.

Ráno holky spaly do půl jedenácté, tvrdým, vydatným spánkem spokojeného dětství. Zaspaly ranní hádku strejdy a tety – Petr při vstávání do práce vzbudil Lukáška a Draha, vyčerpaná z neustálého pláče a nočního vstávání a pobouřená manželovým nesolidárním spánkem se do manžela pustila: Ona co tři hodiny kojí, přebaluje, utěšuje plačící dítě (on se převrátí na bok a ještě si přikryje hlavu polštářem!), a když konečně Lukášek o půl páté usne a ona, unavená tak, že si už ani nedokáže namazat po kojení bradavky krémem (prostě zapomene, že ji bolí), padne, tak on je za hodinu a půl zase oba vzbudí! Byla tou bezohledností rozzuřená do krajnosti, ale Petr místo kajícnosti jen vztekle práskl dveřmi a Lukášek spustil ještě víc. Už neměla ani sílu ho konejšit. Kdyby nepřišla tchyně a chlapce nepochovala, jen by bezradně a beznadějně hleděla na postýlku a myslela na to, jaká je prachbídna matka, nejhorší na světě...

To všechno holky zaspaly. Zaspaly i dědečkův odchod; každé pondělí se děda vydával na pravidelnou obchůzku po knihkupectvích, aby si prohlédl novinky z minulého týdne, diskrétně odložené stranou pro privilegované zákazníky, a hlavně aby

porozprávěl se všemi známými knihkupci a knihkupyněmi, z nichž mnohé kdysi léčil a kteří dodnes cítili potřebu s panem doktorem kromě knižních novinek a místních drbů probrat také neduhy vyskytující se v širším kruhu jejich rodin. Zaspaly i to, jak babička po jeho odchodu vklouzla do knihovny, jejich noclehárny, aby se podívala, jak spí: troje pootevřená ústa, zpocené vlásky, tři páry nohou trčící zpod odkopané příkrývky všemi směry, bezbranné dětské obličejce, netušící, že za pár hodin prožijí Erbenovu baladu na vlastní kůži, že se tichá hrůza z dnešní noci zhmotní a už ji nikdy nic nepřekoná. Andílci moji, pomyslela si babička a otevřela v knihovně okno. Slunce už páliło, obloha bez mráčku, řeka Morava líná a nevzrušeně tekla pod okny, tak pomalu, jako by v ní voda zhoustla. K domu na rohu přicházela poštačka. Kulhavý Ládiček odvedle táhl podél břehu soušku. Kde on to pořád bere? napadlo babičku. Co asi čeká za pohromu, že pořád jen shromažďuje další a další dřevo? Asi stoletou zimu, je to zkrátka podivín. A pak ji napadlo: že si nepořídí kotel jako my? A pak: no jo, on na to nemá, z toho invalidního důchodu, když půlku nechá dole v hospodě. A pak: jéžíš, on zas bude řezat, musím mu říct, ať neřeže, dokud Draha s malým nepůjdou na procházku, chudáčka Lukáška všechno vyděsí, to jsem ještě nikdy nezažila, takový lekavý a citlivý dítě, to je z toho, že Draha byla v těhotenství pořád nervózní, má to už v povaze, je taková nervózní. Lukášek má tu přecitlivělost z ní, já sama jsem odnosila tři děcka, ale s žádným nebyly takový tirády jako s Lukáškem, ani se Zuzanou a Magdou ne.

V dálce si hrály děti s míčem a kolem nich skákal Spáčilů pes. Stará paní Plchková se vracela z obchodu a i v tom vedru měla na hlavě šátek a přes sebe šusták, babička nepochybovala, že pod pláštěm má nejmíň jeden svetr, zamávala na ni z okna, ale babka se stejně nedívala. Tak dlouho tu bydlím, napadlo babičku, tak to tu mám ráda, všechny tu znám, jen škoda, že na Lazcích postavili to sídliště, celý můj život tam bylo

pole a chodívala jsem tam s dětma na podzim pouštět draky, kam mám teď chodit se Zuzanou a Magdou, mezi paneláky...?

Když se Hanka probudila, Magda už v kuchyni snídala (a babička, která kuchyň udržovala ve stavu, jemuž se ve vyciděnosti mohlo rovnat jen nemocniční sterilizační oddělení, zachmuřeně sledovala, jak drobí), ale Zuzana vedle ještě spala. Roze-spalýma očima si prohlédla okolní svět: otevřené okno, záclona povlává v poryvech teplého vánku, slunce ozařuje skla knihovny, je slyšet venkovní ruch, dosud utlumený ne zcela probuzeným vědomím — vzdálené hlasy, ještě vzdálenější hluk dopravy až v dálce za řekou, v Černovíře, čtvrti s tak zvláštním, tajemným názvem, že každá výprava přes řeku pro ni měla příchutí dobrodružství. „Jdeme do Černovíra...“ Černovíra... Každý den tam s holkama chodily do zahrádkářské kolonie u řeky povídat si se starým, zbídačeným, napůl chromým vlčákem, po celý život uvězněným v miniaturním výběhu jen proto, že se jeho majitel domníval, že pes patří ven, a mrkev, angrešt a brambory pro něj byly důležitější než živá bytost. Hanka zavřela oči a vnímala, jak nový den oranžově prosvítá přes víčka. Pak se začala vrtět i Zuzana, její vstávání bylo rychlejší, skok ze spánku do plného vědomí. A pak — tohle byl trik, jehož podstatu Hanka nikdy neodhalila — do pokoje nakoukla babička a něžně se na dva pomačkané růžové obličejce s čerstvě rozlepenýma očima usmála. „Ale! My už vstáváme...“ přivítala je babička. „Už jsem myslela, že zaspíte i oběd.“

To Magda tak něžná nebyla. Vlétla do knihovny: „Ven z postele, vy dvě máčky, musíme s babičkou na nákup.“

Až po letech, když se Hana Kolihová snažila rozpomenout na detaily svého posledního prázdninového pobytu u Třebovických, jí došlo, že v domě nepanovala zdaleka taková idyla, jak si v dětství představovala.

To léto pobývala v domě prarodičů své spolužačky Zuzany potřetí. Před dvěma roky se její rodiče domluvili s těmi Zuzaninými, že Zuzana vezme svou nejlepší kamarádku na týden (ze kterého se nakonec vyklubalo deset dní) do Olomouce k babičce a dědečkovi. Haniny zaměstnaní rodiče pro ni neměli o prázdninách hlídání, navíc obě děvčata pojilo nefalšované dětské přátelství a rodiče dobře viděli, že ty dvě jsou nejšťastnější, když jsou spolu. Doktor Ota Třebovický patřil mezi olomouckou honoraci — oční lékař ze staré školy se těšil ve městě nebývalé úctě a měl spoustu přátel mezi místními umělci. Spolu se svou ženou obýval prvorepublikový dvoupatrový rodinný dům na břehu řeky Moravy v olomoucké čtvrti Letná, od zbytku města izolované z jedné strany řekou, z druhé komplexem vojenských kasáren, ze třetí nově vybudovaným sídlištěm a ze čtvrté Mlýnským potokem, díky čemuž si čtvrť zachovávala svůj specifický, klidný, až ospale venkovský ráz a žila jaksi nezávisle na zbytku města, z něhož a do něhož jezdil autobus jen jednou za tři čtvrtě hodiny. Doktor Třebovický byl coby lékař a přednosta kliniky autoritou, domu ovšem vládla pevnou rukou jeho žena. Dřív pracovala jako staniční sestra, přestože její manžel měl pocit, že se to pro „paní přednostovou“ snad ani nehodí, a nebýt náhlých potíží se srdcem, jež hrozily vyústit ve fatální infarkt, vydržela by v této pozici snad až do důchodu. V práci si osvojila neochvějnou vůli trvat na svých rozhodnutích a asertivní trpělivost, s níž je prosazovala. To, že si ji Hanka v dětství tak zidealizovala, bylo možné jen proto, že ji vždy poslouchala a nesetkala se tudíž s její tvrdou rázností.

K domu patřila velká zahrada táhnoucí se až dozadu k další rovnoběžné ulici. Na jaře toho posledního Hančina roku u Třebovických musel pan doktor zahradu prodat, protože nejmladší syn Petr, jenž se stal čerstvě otcem a panu doktorovi tak naděлил v pořadí třetí vnouče, již nemohl s rozrostlou

rodinou dále obývat zatuchlou podkrovní garsonku v barokním domě nedaleko Dolního náměstí, a tak se jeho otec rozhodl prodejem rozlehlé zahrady sousedovi chtivému stavební parcely zajistit synovi peníze na pořízení družstevního bytu. Prosluněná atmosféra v domě zhoustla, protože se Petr se ženou a půlročním Lukášem k rodičům na léto přestěhoval, což spolu s prodejem zahrady značně omezovalo pohyb děvčat. Navíc Ota, nejstarší ze synů pana doktora, několikrát kvůli penězům vyvolal hádku a nevraživost mezi sourozenci se přenesla i na vztah Otovy dcery Magdy ke svému maličkému bratranci. Doktor Třebovický ovšem s potomky o svých rozhodnutích nehodlal diskutovat, takže hádkám s nejstarším synem dominovala matka, která v případě konfliktu přestávala být dobrotivou babičkou a měnila se v tvrdou, zásadovou oponentku, jejíž argumentační logika přiváděla panovačného nejstaršího syna k ještě mocnější zuřivosti. Děvčata se tvářila, že se jich to netýká, ale Magdino věčné popichování způsobilo, že i Zuzana a Hanka vnímaly strejdu Petra s rodinou jako vetřelce a nepřátele. Navíc Magda projevovala značnou všímavost, pokud šlo o strýcovy slabiny, a hned druhý den po příjezdu Zuzany a Hany (ona sama u babičky již týden pobývala) pošeptala sestřenicí a její kamarádce tajemství, které ty dvě zatím moc nechápaly:

„Petr má nějakou ženskou.“

„Jak to víš?“ žasla Zůza.

„Já vím všechno,“ odpověděla Magda s teatrální tajemností, což holky uspokojilo, takže se Magda nemusela přiznat, že s úžasem, v němž se mísilo nadšení se škodolibostí, vyslechla babiččinu ostrou hádku s Petrem právě na toto téma.

„Je to štetka. A úplná fuchtle,“ zopakovala výrazy, kterými babička synovu milenku počastovala, protože Magda měla ve zvyku dychtivě nasávat všechna slova, o nichž se domnívala, že jsou sprostá.

Byl to právě Magdin nápad chodit za třemi dělníky, kteří denně hodinu dvě vykopávali pařezy tam, kde dědeček ještě v zimě měl zahradu plnou stromů. Většinu času tlachali na schůdkách maringotky, z níž holky z nudy po velkých kusech odloupávaly šupiny laku, a řeči zalávali pivem, které si chladili v tom, co bývalo dědečkovou zahradní studnou. Těm třem chlapům muselo být přes čtyřicet, dny trávili jen v modrácích, do pasu svlečení, a znechuceně užaslým holkám tak nabízeli tři různé varianty toho, jak podle dědečkových slov dopadnou, když se ve škole nebudou učit. „To se týká hlavně tebe,“ popichovala Magda Zuzanu, jejíž školní výsledky neodpovídaly tomu, co se očekávalo od dívky nesoucí jméno Třebovická. Předák tří dělníků, nehozený chasník s ječným zrnem v levém oku, na holky vystrkoval pihovatý teřich a prsa větší, než měla kterákoliv z nich. I zbylí dva v nich vyvolávali nefalšovaný odpor, kvůli svým řídkými chlupy porostlým hrudníkům, ramenům a pažím, v jednom případě navíc doplněným o bohaté zjizvení následkem nedávného popálení. Jakkoliv se jich holky štítily a při toulkách kolem řeky se bavily výčtem toho, co všechno je na nich jenom odporné a co už k pozvracení, často když se nudily a nevěděly, kam jít, protože je Draha (s babiččíným provinilým souhlasem) vykázala z domu i ze dvora, za nimi chodily, zejména proto, že Magdu to neodolatelně táhlo na pozemek bývalé zahrady, jako by se nemohla zbavit myšlenky, že jí z toho stále ještě kus patří. Dělníci seděli na schůdkách maringotky a stěžovali si na horko a na to, jak se ty staré pařezy špatně dostávají ze země. Holky špičkami tenisek okopávaly drny a Zuzana se zeptala, proč si na to teda nevezmou bagr. Předák těch tří vyprskl: „A kdo by nám ho asi tak dal, ty chytrá?“ Na to Zuzana neznala odpověď.

„Hlavně byste nemohli pít to pivo, co? Kdybyste měli řídit bagr,“ ušklíbla se Magda.

„Na bagr musíš mít papíry,“ podotkl jeden z dělníků, ten s popáleninami.

„Holky, skočte nám pro točený,“ řekl předák a ukázal křížem přes zahradu na sousední dům s hospodou v přízemí. „V tom vedru tady zdechnem a já už těch lahváčů mám plný zuby.“

„Proč si neskočíte sami?“

„Protože je nám z žízně na zdechnutí.“

„Co za to?“ zeptala se Magda. „Dáte nám na nanuka?“

„Kolik stojí nanuk?“

„Ledňáček korunu,“ odpověděla Zuzana stejně rychle jako prostomyslně. Magda se po ní zle podívala.

„Ale my nechceme Ledňáčka, ale aspoň Míšu a ten je dražší.“

„Nanuk by taky bodl,“ prohodil třetí dělník filozoficky. Předák se na Magdu zašklebil a předvedl jí ne zcela kompletní sadu žlutých zubů:

„Tak, holky, tři točený a šest nanuků.“ Sáhł do kapsy montérek a podal Magdě zmuchlanou modrou dvacetikorunu.

„To je málo,“ řekla Magda a Hanka se Zuzanou žasly, jak je prohnaná. Předák znovu hrábl do kapsy a přidal ještě desetikorunu, stejně zmuchlanou jako předchozí bankovka. „Zbytek ale vrátíš. A my vás pak naučíme, jak správně ty nanuky lízat...“ Otevřel ústa do O, našpulil přitom popraskané rty a špinavými prsty naznačil, že v rukou drží nanuk. Magda po penězích chňapla, a když se otočila k holkám, zašeptala: „Úchyl jeden.“ Zuzana s Hankou jako obvykle nic nechápaly.

Výron kotníku uvěznil to dopoledne Hanku v domě. Babička Třebovická jí před odchodem — podle pokynů důstojného, letitého a zcela holohlavého doktora Beneše, rodinného přítele, jehož včera dědeček zavolal, jelikož se rodina usnesla, že kdyby s Haninou nohou jeli do špitálu, jistě by se to celé *rozneslo* — znovu namazala mastí nárt a kotník, postižené místo zabalila do sáčku a pak to celé obvázala pružným obinadlem. „Bolí to?“ zeptala se.

„Ne.“

„Jsi tuze šikovná,“ pohládila ji babička po zrzavých vlasech. „Oteklé to už nemáš, zítra to bude v pořádku, uvidíš.“ Hanka přikývla. Babička ji znovu pohládila. „Nebýt tebe, bůhví jaká tragédie by se stala.“ Hana kývla a vzpomněla si, jak se včera — v tu chvíli — strašně bála, že spadne do řeky a utopí se, protože když tak s tou svou *ohnutou nohou* klouzala po náspu dolů k řece a rukama lapala po drnech, aby se zachytila, znovu se jí vybavilo, jak kdysi dávno, když byla ještě úplně malá, spadla z dřevěného mola do rybníka, jak ji pohltila hustá zelená voda a jak jí v tu chvíli napadlo, že se z ní stane dušička, kterou bude v hrnečku věznit vodník, jak to viděla v pohádce v televizi. Tehdy si, během těch několika vteřin, než se přes okraj mola nahnul tatínek a jeho ruka ji popadla za paži a vytáhla nad hladinu, vypěstovala hrůzu z vodních nádrží a jakékoliv přírodní vody, v níž se mohl ukrývat vodník, takže ji každá výprava kolem řeky Moravy stála spoustu odvahy a sebeovládání. Nechtěla dát najevo strach, protože si byla jistá, že by se jí Magda posmívala a nakonec by výsměchem nakazila i Zuzanu.

Ještě než všechny odešly, přesunula se Hana na malou uzavřenou prosklenou verandu s dřevěnými lavicemi obloženými podložkami, kterým všichni říkali podprdelníky, což jí připadalo legrační. Hrávala na verandě s holkama kvarteto a loupežníky, když přšelo. Z verandy tajně pozorovaly strejdu Petra, když se večer vykrádal za tou svou ženskou, zatímco babičce a Draze říkával, že jde na jedno, nebo se projít, nebo si jen tak zakouřit.

Z verandy viděla na branku i na dvůr, líbila se jí zatuchlá vůně starých novin a televizních programů, které dědeček skladoval pod lavicemi, aniž kdo vůbec věděl proč. Díky obrovské košaté smuteční vrbě, která stínila celou boční zahrádku podél chodníku od branky k domovním dveřím za rohem na dvoře, panovalo na verandě od jara do podzimu nazelenalé příšeří, dokonale ladící s dřevěným obložením i oranžově květovanými poduškami. Hanka se na nich uvelebila, nohu si natáhla

přes lavici a otevřela si znovu *Kytici*. Děsivá historie o vodníkovi ji nepřestávala fascinovat, možná i proto, že vzpomínka na těch několik vteřin hustého zeleného ticha rozněcovala její představivost. Zavřela oči a zase viděla, jak si tenkrát vodník připravoval hrníček na její dušičku a jak ji tatínek na poslední chvíli zachránil, zatímco ona v jeho náruči kašlala a slzy jí z očí vyplavovaly tu kalnou zelenou vodu.

*Nevesely, truchlivy
jsou ty kraje vodní;
v poloutmě a v polousvětle
mine tu den po dni.*

*Dvůr Vodníkův prostranný,
bohatství v něm dosti;
však bezděky jen se v něm
zastavují hosti.*

*A kdo jednou v křišťálovou
bránu jeho vkročí,
sotva ho kdy uhlédají
jeho milých oči. —*

*Vodník sedí mezi vraty,
spravuje své sítě,
a ženuška jeho mladá
chová malé dítě.*

Hanka vykoukla ven. Z výšky prvního patra viděla, jak se holky s babičkou u branky potkaly s tetou Drahou, vracející se domů s kočárkem, v němž jí Lukášek konečně usnul. Pod stříškou kočárku mimino leželo jen v košilce, s plínou a holýma baculatýma nohama. Hlavičku Hana neviděla, protože Draha

ke stříšce připnula pomocí kolíčků na prádlo další plínu, aby synkův obličejík chránila před sluncem a hmyzem. Draha zaparkovala kočárek do stínu pod husté, až k zemi sahající větve smuteční vrby, které spící dítě chránily jako velký zelený stan, jako přírodní izolace od všech možných vnějších rušivých faktorů. Hana sledovala, jak Draha rozhrnula větve, přikryla dítěti nožky třetí plenou a nechala kočárek stát tak, že zpod zelené opony vyčnívala pouze jeho rukojeť. Vždycky když takhle dala Lukáška spát, šla si Draha odpočinout do velkého pokoje v přízemí přímo pod verandou a pod otevřeným oknem klimbala. Holky si pak musely jít hrát někam mimo dvůr a dům, ven k řece, přes most za vlčákem do zahrádek v Černovíře, kamkoliv, hlavně aby to nevybudilo Lukyho, což zejména Magda velmi špatně snášela a vždy si dlouze a zevrubně všem stěžovala, jak je přítomnost mimina omezuje a že by si strejda Petr fakt už měl pořídit vlastní bydlení, jako její táta a strejda Kryštof, protože pak by ony zase měly dvůr a dům výhradně pro sebe.

Babička Třebovická s kýmsi krátce promluvila přes plot sousedního činžáku a pak se konečně vypravila s Magdou a Zuzanou na nákup. Vrba filtrovala sluneční světlo, okna zase zvuk. Z toho velkého sousedního domu šel podobný strach jako z řeky. Po kusech z něj opadávala omítka a z nezasklených sklepních okýnek se i za největšího parna linul chlad a vlhká zatuchlina. Jednou s holkama podnikly na půdu toho domu výpravu. Samozřejmě je vedla Magda; Hance a Zuzaně se stahovaly půlky z představy, že je někdo chytí, ale Magda se tetelila nadšením a vzrušením; pokaždé vedla všechny jejich výpravy a babička jen kroutila hlavou, když jí ošetřovala rozbitá kolena. „Magdi, ty ses měla narodit jako kluk,“ říkávala a namáčela vatou do peroxidu, který pak na ráně syčel a bublal a Magda krabatila malý nos, ale nikdy nezabrečela. Půdu ve velkých čtvercích ozařovaly vikýře, ve slunečních paprscích se vznášel prach, ale jinak obyvatelé domu prostor udržovali čistý. Plochu půdy

rozdělovaly krovní trámy a mezi nimi si nájemníci vystavěli laťkové kóje; slunná a suchá půda nahrazovala sklep, v němž se kvůli vlhkosti vzlínající tam z řeky nedalo nic skladovat. Holky si prohlížely staré lyže, sánky, police se zavařeninami, krabice, svázané balíky novin. Magda s sebou přinesla křídou a za tichého hihňání psala majitelům kójí na laťky vzkazy...

SM — RD — Í — TI — NO — HY

Zuzana se třásla smíchem, až kolem sebe rozvířila jemný prach.

KR — AD — EŠ — !

„A tady bydlí popelišnej dědek!“ ukázala Magda na kóji plnou dřeva.

„Kdo?“ zeptala se Zuzana.

„No ten Ládík, jak babičce a dědovi pokácel ořech na zahradě...“

„A on je dědek?“

Zuzana je vážně trochu natvrdlá, napadlo Hanku.

„Sem ho viděla hrabat se v popelnicích, to dělaj jen dědci, ne?“ opáčila logicky Magda. „Byl tam jenom v trenýrkách, představte si to...“

Hanka se otrásla. Chlapi v trenýrkách se jí nikdy nelíbili. Jednou po obědě seděl Petr na gauči v pokoji jen v trenýrkách a hihňající se Magda si všimla, že mu z nohavičky trenýrek vykukuje špička jeho přirození, a pak to společně probíraly a Magda se šklíbila a říkala, že mu lezlo péro. Magda vůbec dokázala postřehnout věci, kterých by si ani ona, ani Zuzana nikdy nevšimly, jenže Zuzana byla fakt trdlo, u ní to nikoho nepřekvapilo. A ty nápady! Jednou večer třeba Magda z dědečkovy knihovny vyhrabala cestopisné knihy Hanzelky a Zikmunda z šedesátých let a na sépiových fotkách jim ukazovala nahaté černošky, mladé krasavice s obrovskými jehlanovitými bradavkami, zasněžené matky s děcký u nalitých prsou, staré ženy s dlouhými vypitými ňadry. „Ty jóó, fůj,“ žasla Zuzana jako

vždy. „Má babička taky takový?“ zeptala se. „Néé, to maj jenom černošky,“ listovala Magda dál knihou. „Když už nekojí děcka, tak ty cecky používaj jako plácačku na moskyty...“

„Co tam napíšeš?“ zeptala se Hana Magdy přemýšlející před kójí popelišného dědka.

„Napiš, ať si opere trenky,“ navrhla Zuzana.

„Bože, ty seš děcko,“ vzdychla Magda. „Musí to být krátký.“

„Tak mu tam napiš, že je popelišník.“

„Ani neví, co to je.“

Pak se zasmála vlastnímu nápadu a na laťky soustředěně vykroužila:

NE — ŽE — R — HO — V — NA

Hanka se na verandě znovu začetla.

*Přišel večer. — Muž zelený
chodí venku po dvoře;
dvěře klínem zastrčeny,
matka s dcerou v komoře.
„Neboj se, má drahá duše!
nic ti neuškodí v suše,
vrah jezerní nemá k tobě
žádné moci nahoře.““*

Do reality ji vrátil táhlý skřípavý zvuk, několik úderů a pak zase skřípot. Hanu okamžitě napadlo, že to nejspíš probudí Lukáška, Draha se bude zlobit a babička určitě poběží k sousedům. Jenže babička tady vlastně není... Dívka vyhlédla z okna verandy a uviděla, jak po chodníku k brance utíká Draha, ani si nevzala tepláky, měla na sobě jen dlouhé triko, levé chodidlo se vysmeklo z pantofle, nechala ho být a vyběhla na ulici s jednou nohou bosou. Vtom Lukášek spustil, Draha zmizela Haně ze zorného pole, a pak bylo ticho, jen plačící mimino. Draha utíkala zpátky a sklonila se ke kočárku, strčila hlavu za husté

větvozí vrby a na Hanku vykoukly její šedavé seprané gařky. Kdyby to viděla Magda, napadlo Hanku, jistě by k tomu řekla něco legračního a týden by se pak neoblíbené tetě posmívala. Ale pak se stal zázrak — Draha se vysoukala zpod vrby viditelně udivená — Lukášek byl asi natolik zmožený horkem a nočním bděním, že znovu utichl. Draha stála pod okny verandy, Hana na ni z výšky hleděla a musela dát Magdě za pravdu, Draha byla vážně ošklivá, rozčuchané zpocené vlasy, čelo samý bedar, okousané nehty. Draha se poškrábala pod levým prsem, pak si stáhla triko dolů k silným vápenatým stehnům a odelhala se pro ztracený pantofel. Pak ještě jednou nakoukla mezi větve, aby se ujistila, že ji nešálí žádný ze smyslů a její dítě doopravdy — fakt — skutečně — nepláče. Hana odložila knihu a sledovala, co se bude dít. Draha se vrátila do domu. A Luky místo toho, aby rozpoutal další kolo akustického teroru, prostě spal. Hana slyšela, jak v přízemí cvakly vchodové dveře, pak klapot pantoflů na schodech. Babička by se už měla vrátit. Hana netrpklivě hleděla na branku. Ulice byla pustá a za ní se olejovité plahočila Morava. Nikde ani živáčka, snad až na rorýsy šikující se před odletem na jih. Jak říká dědeček Třebovický, rorýsci odlétají úplně první, protože je čeká dlouhá cesta, a když zmizí, nebe začne být smutné a konec prázdnin se neodvratně blíží.

Spodní větve vrby se pohnuly, ale ne větrem, spíš jako by... Hanka zatajila dech: pokrytý vrbovím, jakoby zahalený do listů, se na vteřinu dvě mezi větvemi stoletého stromu objevila postava z jejích nočních můr, těch, které ji trápily, trápí a budou děsit až do smrti, zelená figura, zelená odshora až dolů, vykoukl, jako by v tom stromě bydlel, ne, na branku se celou dobu dívala, on skutečně vyšel ze stromu, rozhlédl se — a pak pomalu zvedl hlavu — Hanku přepadla smrtelná úzkost... jestli ji uvidí, přijde si pro ni — vodník... vodník, kterému tenkrát v rybníce unikla, před kterým včera zachránila Lukyho — teď ho přivolala — přivolaly ho s holkama, jak si o něm pořád četly,

jak četly nahlas, šeptaly si, musela tam být nějaká přivolávací formule, a teď je tady. Hanka se zatajeným dechem zalehla na lavici, snad ji nezahlédl, snad ji nenašel, babičko, prosím tě, vrať se, zašeptala, ale místo odpovědi se rozplakal Lukášek, pak hned utichl, Hanka ani nedýchala, byla to jen vteřina, pak znovu dětský pláč, cosi zabzučelo, jakoby motor nebo něco takového, ale všechny zvuky tlumila okna verandy. Pak se ozvalo kraťounké vzdálené hvízdnutí, uslyšela, jak pod ní Draha zaklapla dveře od velkého pokoje, zaslechla pantofle na schodišti, pak Lukášek zase utichl, dole bouchly dveře a znovu ticho. Hanka opatrně vykoukla nad spodní hranu okna, ale dolů neviděla, musela se mnohem víc nadzvednout. Kočárek stál na svém místě, ten podivný přízrak byl pryč. Ne, jistě, žádní vodníci nejsou, to celé byla jen nějaká fantazie, to má z toho, že pořád čte toho Erbeny, už tu knížku nevezme do ruky, už toho strašení bylo dost. Lukášek jen tak zakňoural, už byl zticha, asi zase spal, Draha k němu ani nešla. A co je hlavní, babička se vrací domů, konečně ji zahlédla, jak pomalu, s dvěma taškami, jde podél sousedního plotu, zdála se jí ale nějaká smutná, aha, jde bez Magdy, jasně, ta to vzala přes bývalou zahradu, kde se chystá stavba rodinného domku, prolezla dírou v plotě, a buď se dole baví s Drahou, nebo — a to je víc pravděpodobné — se plíží domem, aby na Hanku bafla. Rozčilená Hana ze všeho nejvíc potřebovala společnost, ze všeho toho strašení už nesnesla dál být sama, vyskočila, dobelhala se na chodbu, a opírajíc se o zábradlí, skákala po jedné noze po schodech dolů.

Když se dostala do přízemí, zaslechla křik, řev, jaký nikdy dřív neslyšela, ale i tak rozeznala Zuzanin tenký hlásek. Hance zbývalo posledních pět schodů na dolní podestu, pak ještě tři čtyři metry k domovním dveřím, po jedné doskákala na dvůr... Babička... něco se stalo babičce, ležela na boku na dlažbě, lapala po dechu, pravačkou se držela kdesi pod levým ramenem, jako by ji tam někdo uhodil, tvář zkřivenou bolestí, jenže

Zuzana si jí nevšímala, jen pořád křičela, ale dívala se na druhou stranu. U díry v provizorním plotě, který všem domácím setrvale připomínal, že zahrada už k domu nepatří, Hana uviděla Magdu, ve tváři šok a překvapení, až to Hanu zaskočilo, že je Magda takových emocí schopná, a i ona hleděla stejným směrem jako Zuzana. Hana se otočila a na prahu kůlny, kde se skladovalo harampádí a kde nebavilo šmejdit ani Magdu, seděla na zemi Draha, bosá, pantofle se válely po dvoře a značily cestu, kudy šla, celé triko polité čímsi tmavým a v náručí k sobě tiskla Lukáška, ale jaksi divně, chlapec zase neplakal, ale nohy měl šikmo vytočené bokem, Draha se tupě dívala před sebe, bílé chlupaté nohy natažené do dvora, skvrna na triku se stále zvětšovala. Hanku napadlo, proč vlastně Lukášek nepláče, když ho k sobě Draha tak divně tiskne, když vtom matka povolila sevření, Lukášek jí klesl do klína, cosi sjelo na dlažbu dvora a Hanka to konečně uviděla, konečně uviděla, proč Zuzana křičí, proč dítě nepláče a proč si nikdo nevšímá babičky, a došlo jí, že předtím se jí to nezdálo, že to nebyl žádný přelud, že *on* tady doopravdy byl, že *ony* toho vodníka doopravdy přivolaly, protože si pro ně přišel, a když se k nim nedostal, tak aspoň Lukáškoví udělal to, co vodníci miminům dělávají, protože o tom, co teď Hana viděla, si už přes týden četly a Magda se tomu smála... Hana viděla Lukáškovy nožky v matčině klíně, plínu, tělíčko v košilce, která ztmavla úplně stejně jako matčino triko, viděla bezvládné ručky, a pak už nic, protože to, co mělo následovat, leželo na dvoře vedle stehna Drahy Třebovicé, a Hance naskočilo, co si společně přes týden četly a co ona už uměla nazpaměť:

*Dvě věci tu v krvi leží —
mráz po těle hrůzou běží:
dětská hlava bez tělíčka
a tělíčko bez hlavy.*

MEZIHRA

Únor 2012

KAPITOLA III.

Vrchní komisařka Marie Výrová si toho dne uvědomila, že vlastně nikdy neviděla žádného spisovatele. Ne že by nečetla, právě naopak, zvláště poslední dobou, poté co dospěla k názoru, že se nehodlá nechat u televize nadále rozčilovat zpravodajstvím a debilizovat původní seriálovou tvorbou. Zkrátka si jen uvědomila, že Bohdan Koliha je první spisovatel, kterého má možnost vidět in natura. Nový šéf Jindřich Šupina, téměř dvoumetrový vyschlý šedesátník, jí ho představil, když s kupou papírů vešla do jeho kanceláře a našla ho živě debatujícího s obrýleným mužem, kterého tipovala tak na čtyřicet let a na povolání, při němž nebývá vystaven žádným velkým stresům. Koliha na sobě měl džíny a manšestrové sako, na opěradlo židle si odložil dlouhý zimní kabát, a když Marie vstoupila, trhl sebou, jako by je Velká Sova přistihla při něčem nekalém. Šupina je představil a pak vysvětlil, že se se spisovatelem seznámil asi před dvěma lety na svém předchozím působišti a Koliha pak na základě jednoho jeho případu napsal detektivku, o níž následně sám spisovatel téměř omluvně prohlásil, že se sice nestala bestsellerem, ale vysloužila si pozitivní recenze. Marie ten den nepřekypovala bůhví jak dobrým rozmarem a rozhodně necítila potřebu nechat se od záplavy administrativní práce, do které se pustila s ponuře zarputilým odhodláním, že dnes smete ze stolu všechny resty, vytrhovat planým tlacháním s nějakým pisálkem, který si policajty stejně buď

romantizuje, nebo z nich dělá zkorumpované alkoholiky. A tak pouze spěšně šéfa ujistila, že nebude rušit, podala mu složku, kterou si měl prostudovat a pak ji schválit a podepsat. Šupina Marii k překvapení jejímu i spisovatelo­vu vyzval, ať zůstane. „O ní byste měl napsat,“ řekl Koliho­vi. „Díky jejímu vyšetřování dokonce padl ministr vnitra. To by pro vás byl námět.“

Marie se na svého šéfa zamračila, tohle bylo přesně to téma, o kterém rozhodně nechtěla mluvit, a už vůbec ne s někým, kdo by z něj mohl chtít vytřískat senzaci.

„Který?“ zeptal se autor detektivek tónem člověka, jenž si k politické životnosti tuzemských ústavních činitelů vypěstoval lhostejný přístup.

„No kolik za poslední půlrok asi tak padlo ministrů vnitra?“ zeptal se Šupina udiveně.

Bohdana Koliha to ovšem nijak neosl­nilo. Naštěstí, pomyslela si Marie.

„Myslíte Gelnara? Cosi jsem zaslechl, ale mě tyhle věci zas tak neberou.“

„Pan Koliha je tu kvůli jednomu starému pří­padu,“ informoval Marii Šupina. „Zkuste se zeptat tady paní komisařky, ona je olomoucká rodačka. Já v té době byl ještě v Ostravě.“

„Slyšela jste někdy o té slavné vraždě v rodině Třebovických?“ obrátil se spisovatel na Velkou Sovu. Ta musela dle pravdy přiznat, že nikoliv.

„Už je to dávno,“ dodal Koliha omluvně.

„O co šlo?“ zeptala se Marie ze zdvořilosti.

„Vražda půlročního dítěte. Tenkrát se o tom dost psalo.“

„Tady v Olomouci?“ podivila se Marie. Spisovatel přece jen dokázal vzbudit její zvědavost. „O ničem jsem neslyšela. Kdy se to stalo?“

„V roce 1987. V srpnu.“

„Aha...“ odvětila Velká Sova. „To jsem ještě u policie nepracovala.“

„Mě to zajímá proto, že má žena u toho byla, tehdy samozřejmě ještě jako dítě.“

„U vraždy?“

„Byla tehdy u Třebovických na prázdninách. Kamarádila se s jejich vnučkou a v ten den zrovna pobývala u Třebovických v domě. Dodnes se z toho úplně nevzpamatovala.“

„Co se stalo?“

„Matka tam uřízla vlastnímu dítěti hlavu na cirkulárce,“ řekl Koliha věčně, jako by šlo o běžnou záležitost.

Marie naprázdno polkla. „O tom jsem neslyšela...“

„Pan Koliha za mnou přišel s prosbou, jestli by nemohl nahlédnout do tehdejšího vyšetřovacího spisu.“

„Chtěl bych srovnat vzpomínky své ženy s nějakým objektivním pohledem na to, k čemu tenkrát došlo,“ dodal Koliha na vysvětlenou. „Znám tady pana komisaře, a když jsem se dozvěděl, že teď slouží v Olomouci, přijel jsem ho požádat o pomoc.“

Marie na svém novém šéfovi viděla, že je v rozpacích. Slyšela už od něj, že se jeden z jeho starších, ale efektních případů odhalení nezvykle systematického vraha důchodců stal předlohou pro detektivku, ale knihu nečetla, a vlastně ani nevěděla, kdo ji napsal. A teď za ním spisovatel přijel do Olomouce na nové působiště, aby znovu zúročil svou známost. „Byla vaše žena nějak předmětem vyšetřování?“ zeptala se.

„Bože chraň. Víím jen, že vypovídala jako svědek. Ale jestli se ptáte, jestli byla nějak podezřelá, tak to ne. Vždyť jí bylo dvanáct.“

„Co myslíš, Marie?“ shlédl k Marii ze své dvoumetrové výšky plukovník Šupina.

„Brání něco tomu panu Kolihoovi spis ukázat?“ odpověděla Marie otázkou.

„Podle mě ne.“

„Tak já zavolám do archivu. Ale bude to určitě nějakou chvíli trvat.“

Bohdan Koliha se na Velkou Sovu spokojeně usmál. Jestli z ní někdy udělá postavu, tak tento úsměv Marii ujistil, že bude kladná hrdinka. „To nevádí.“

„Proč to vlastně chcete vidět?“ zeptala se ho Marie.

„Jak jsem říkal, hlavně kvůli ženě. Dodnes ji to traumatizuje, hlavně protože si myslí, že to ta matka neudělala.“

Marie údivem znovu pozvedla obočí. „A vy si chcete zahrát na detektiva,“ glosovala to suše.

Ta představa Kolihu rozesmála. „Ne, to ne. V detektivkách není většího klišé než postava autora detektivek, který vyšetřuje vraždu.“

Na to ani Velká Sova, ani její šéf nedokázali vhodně reagovat. Pět vteřin rozpačitého ticha. Koliha pohlédl z jednoho policisty na druhého. „Ten archiv...“ nadhodil.

„Jo, jdu to zařídit,“ chopila se Marie příležitosti ukončit debatu se spisovatelem.

„Nedáte si mezitím kávu?“ zeptal se Kolihy Šupina a dočkal se okamžité kladné odpovědi.

ČÁST DRUHÁ

Rodinná záležitost
Duben 2012

KAPITOLA IV.

Uplynuly dva měsíce, než se Marie Výrová s Bohdanem Kolihou znovu setkala.

Plukovník Šupina ji pozval, ať se spolu s ním zúčastní smlouvené schůzky s autorem detektivek a jeho ženou, protože paní Kolihová by si s nimi ráda o té staré vraždě promluvila.

„K čemu tam budu?“ podivila se Marie. Seděli spolu v kantýně nad obědem a už pouhý pohled na nezdravě oranžový kuřecí řízek a mastnotou se lesknoucí hranolky dostatečně objasňoval, proč je většina stolů neobsazená. Šupina hrdinně napíchl hranolek na vidličku a smočil ho v tatarské omáčce. „Nezávislý pohled. A taky chci znát tvůj názor. Ten případ je děsivý a současně trochu zvláštní.“

„Nic o něm nevím,“ připomněla Marie šéfovi.

„Od toho tu jsem já,“ odvětil Šupina optimisticky, pozřel další hranolek a seznámil Marii s případem vraždy z roku 1987.

Mladá žena jménem Drahoslava Třebovická zavraždila koutoučovou pilou půlročního syna v domě svého tchána, kde v té době s manželem přechodně bydleli. Vyšetřovatelé ji označili za pachatelku na základě toho, že podle svědectví několika osob byla v době vraždy v domě jen ona a dvanáctiletá kamarádka její neteře („...naše Kolihová,“ dodal Šupina) a v inkriminovanou dobu na pozemek rodiny Třebovických nikdo zvenčí nevstoupil. Byl to uzavřený prostor. Na ulici muž ze sousedství myl auto a hovořil při tom se známým, z druhé strany se

k domu vracela z nákupu tchyně vražedkyně spolu s vnučkami. Na bývalé zahradě rodiny Třebovických pracovali tři dělníci. Z prostoru dvora vedlejšího domu také nikdo na pozemek Třebovických nemohl vniknout. Dvory dělil nový plot z drátěného pletiva a kriminalističtí technici nenašli jedinou stopu svědčící o tom, že by přes něj někdo přelezl. Tchyně s vnučkami našla po návratu svou snachu celou zkrvavenou s mrtvým kojencem v náručí. Drahoslava Třebovická ovšem nikdy nevypovídala, v cele předběžného zadržení spáchala sebevraždu, kterou následně soud interpretoval jako formu přiznání a označil za pachatelku ji.

„A co se ti na tom nezdá?“ zeptala se Marie.

„Dvě věci. Za prvé ta přímočarost uvažování. Neříkám, že to ta ženská neudělala, ale nikdy se nepřiznala. Za druhé jedna z dívek — zřejmě ta Kolihová — tenkrát vypověděla, že tam někoho viděla, ale podle spisu to vypadá, že se tím nikdo nezabýval.“

Marie přikývla. „Takže nikdo zvenku dovnitř nevnikl...“ zopakovala zamýšleně.

„Jak jsem řekl, uzavřený prostor. Vraždu musel spáchat někdo uvnitř. A doma, teda kromě Kolihové, byla jen ta Třebovická.“

„Jak se zabila?“ zajímala se dál Marie.

„A to je další věc. Ta úpornost je šokující. Přehryzala si žíly na zápěstí. Vůbec nechápu, jak to mohli připustit. Dali ji do cely, aniž se na ni podíval psychiatr nebo se s ní pokusil promluvit psycholog...“

„Přehryzala si žíly?“ zopakovala Marie, jako by tomu odmítala věřit. „Je to vůbec možné?“

„Přečti si pitevní zprávu,“ odvětil šéf.

Marie pokrčila rameny a čekala, co bude dál.

„Zkrátka mi připadá, jako by se všem vlastně hodilo, že mají pachatele tak rychle,“ pokračoval Šupina.

„Podle tebe to neudělala?“

„To neříkám. Zdá se, že důkazy ukazují přímo na ni. Spíš mi chybí alternativní vyšetřovací verze. Sám jsem zvědav, co nám ta Koliheová chce říct.“

Aby Šupina zbavil setkání formálnosti, domluvili se na páteční odpoledne v kavárně na Horním náměstí. Sychravé počasí začátku dubna halilo město do mlhy a smogu. Slunce se už přes týden nedokázalo přes jednolité olověné mraky prodrat, takže když se navečer setmělo, málokdo postřehl větší světelný rozdíl oproti pravému poledni. Spisovatel policistům představil svou manželku Hanu, pohlednou, vkusně oblečenou sedmatřicátnici, kterou Marie odhadla jako ženu úspěšnou v práci, spokojenou v manželství, přesto očividně nervózní z vyvolávaní dávných traumat. Po úvodních zdvořilostních formalitách se dohodli, že si Hanu Koliheovou, kterou obsah vyšetřovacího spisu velmi rozhořčil, vyslechnou. Hana z hnědé kožené kabelky vytáhla složený list papíru, hustě popsaný drobným písmem, zběsile zaplňujícím každou skulinu stránky plné šípek a bublin s odbočkami, jako by měla k dispozici jen limitovaný příděl papíru. Marii bylo jasné, že se na setkání pečlivě připravila a že jí velmi záleží na tom, aby vše vypověděla srozumitelně a s logickou kauzalitou. Počkali, až servírka s tlustýma nohama přinese objednanou kávu a vodu, pak Hana očima přelétla přítomné a sklonila hlavu k papíru:

V dětství, když ještě s rodiči bydlela v Prostějově, trávila několikrát po sobě o prázdninách asi čtrnáct dní se spolužačkou Zuzanou u její babičky tady v Olomouci. Obvykle tam s nimi bývala i Zuzanina o dva roky starší sestřenice Magdaléna a holky si společně hrávaly. Poslední prázdniny v roce osmdesát sedm, když jí a Zuzaně bylo dvanáct, s nimi v domě Třebovických pobýval i Zuzanin strýc se svou ženou a miminkem. „Bylo hodně malé, snad asi půlroční,“ upřesnila Hana. „Už ani nevím, proč tam s námi vlastně byli, mám pocit, že sháněli

byt, protože před narozením malého bydleli v něčem, co jim už nevyhovovalo.“

Každopádně mimino pořád plakalo a Draha („Jmenovala se Draha, ta žena Zuzanina strýce,“ rychle doplnila Hana sama sebe.) z toho byla naprosto vyčerpaná.

„Dělali jsme si z ní s holkama srandu, že je šílená, že se brzo zblázní. Dnes, když jsem sama matka, vím, že prostě jen byla vyčerpaná a měla laktační psychózu. I když na ni babička Třebovická byla strašně hodná a snažila se jí se vším pomáhat, myslím, že se cítila v cizím prostředí sama, a navíc... Babička to s malým uměla a to v ní podle mě ještě posilovalo pocit, že je jako matka úplně neschopná. Rozumíte?“ zvedla oči k Marii, jako by se jen od ní dala očekávat nějaká empatie. „Dítě brečí, já ho nezvládám utišit, a pak přijde tchyně a během vteřiny se dítě šťastně směje. To si pak připadáte jako ta nejneschopnější matka na světě... Před tchyní i před manželem.“

Marie kývla, že to chápe, a Hana Kolišová pokračovala. Draha se snažila dokázat, že dítě zvládne sama, ale nezvládala, což ji ničilo fyzicky i psychicky. A do toho žila v domě s tchánem, který se zajímal jen o svoje koníčky a záliby, manželem, který byl věčně v práci, a se třemi uječenými holkami, které se k ní chovaly dost nepřátelsky. Důvodem bylo hlavně to, že si pro sebe a mimino uzurpovala prostor, jenž býval jejich, a k tomu i část babiččiny pozornosti. Hlavně Magdaléna hodně žárlila a dávala Draze najevo, že je v domě vlastně vetřelec.

Hana se napila kávy, pak si do sklenky nalila vodu, ale nechala ji stát. „Musím ještě něco vysvětlit. Možná je to úplná hloupost, ale my jsme se s holkama tenkrát strašily čtením strašidelných knížek. Hlavně jsme měly rády Erbenovu *Kytici*, četly jsme si ‚Polednici‘ a ‚Vodníka‘ — hlavně kvůli tomu věčně plačícímu miminu, protože obě ty balady končí právě smrtí takového plačícího dítěte, chápete? Jo a pak nám ještě Magdaléna četla takovou povídku, jmenovala se ‚Malý vrah‘, ani nevím,

kdo ji napsal, ale bylo to o miminu, které chce zavraždit své rodiče, zabije matku i otce, a když na to přijde jejich známý, sám to dítě zabije. Prostě jsme se jako děcka strašily, ale potom mi dlouho připadalo, že jsme s holkama přivolaly to, co se stalo.“ Hana Koliňová to ze sebe potřebovala dostat, vymluvit se z dětského traumatu. „Já... víte, musím to říct, abyste pochopili, co se tehdy stalo. Já jsem pak kvůli tomu mnoho let chodila k psychologce a tady Bohdan vám potvrdí, že jsem se i bála mít sama dítě. Prostě strašně dlouho trvalo, než jsem se z toho dala do kupy. Všichni říkají, že to mimino zabila Draha, ale já si to nemyslím, hlavně jsem hodně dlouho byla přesvědčená, že jsme celou tu katastrofu způsobily my tím, že jsme se pořád bavily četbou hororů o zabíjení dětí.“

Bohdan Koliha položil svou ruku na její a Hana se zarazila. „Jo, já vím...“ vydechla a pokračovala.

A pak tu je ta nehoda. Malý Lukášek měl problémy se spaním a nejlíp na něj zabírala jízda kočárkem po hodně hrbolatém terénu. Proto Draha často jezdívala po pěšinách kolem řeky Moravy, strýc Petr o tom žertem říkával, že se Lukášek musí v kočárku „umlátit“, aby usnul. Holky chodívaly za starým vlčákem do zahrádkářské kolonie v Černovíře, na protější břeh řeky, a den před tím, než se to všechno stalo, tam narazily i na Drahu s kočárkem. Jenže toho dne Lukáška nedokázaly uklidnit ani ty největší drny a výmoly. V kočárku řval tak, až v obličejíku zfialověl, a pláčem se začínal dusit. Zmátořená Draha se na hranici sil lopotila s neobratným kočárkem po těžkém terénu, stále znovu a znovu vracela Lukášovi do pusy dudlík, který dítě pořád vyplivovalo, ale bez kterého nedokázalo usnout, tedy v případě, že to mělo v úmyslu. Holky už z dálky viděly Drahu klopýtající s kočárkem po úzké pěšině, kde překážela cyklistům, kteří na ni zvonili, a tím Lukáška ještě víc stresovali a děsili. „Holky, pojďme jí pomoci,“ navrhla Zuzana. Magdaléna se ušklíbla, ale to už Hana se Zuzanou utíkaly

Draze vstříc. A zrovna ve chvíli, kdy k tetě doběhly, mladá žena při pokusu kočárek pořádně roztláčit buď zakopla o drn, nebo prostě jen ztratila rovnováhu, a jak upadla, postrčila kočárek tak nešťastně, že sjel z pěšiny a po náspu zamířil přímo dolů k řece. „Na černovírské straně totiž nepostavili protipovodňovou zídku...“ dodala Hana, jako by se tím celá nehoda měla vysvětlit. „V Moravě nikdy přes léto nebývá příliš vysoký průtok, ale kdyby se dítě z kočárku vyklopilo i do toho půl metru vody, navíc obarveného nedalekou chemičkou, sotva by vyvázlo bez následků.“ Reakce Drahy Třebovické je překvapila: zůstala ležet na zemi a apaticky, jako by byla paralyzovaná, sledovala, jak kočárek s jejím synem sjíždí k řece. Holky po kočárku skočily a Hance se jej podařilo zachytit, jenže si přitom zvrtila nohu.

„Viděla to spousta lidí,“ řekla Hana Kolihová, „a právě kvůli tomu, že Draha nevyskočila za kočárkem, vznikla fáma, že to udělala schválně. Že jí prostě ruply nervy nebo co... prostě že ten kočárek strčila dolů z náspu úmyslně.“ Znovu se podívala na Marii.

„Co myslíte vy?“ zeptala se Velká Sova, protože tušila, že tuhle otázku Hana očekává.

„Podle mě to byla nehoda.“

„Já si myslím,“ zapojil se náhle Koliha, „že tam hrálo důležitou roli i to, co se stalo potom. Obvinili Drahu z toho, že zabila vlastního syna, a celá řada lidí najednou v tom, co jistě byla nešťastná náhoda, viděla první pokus, který nevyšel.“

Hana se vydatně napila vody a pokračovala. Vylíčila, jak dopoledne následujícího dne šly holky s babičkou na nákup, ona s bolavou nohou zůstala sedět na verandě, a pak řekla, co viděla. Popsala ten podivný zelený přízrak, který se náhle vynořil zpoza zástěny větví smuteční vrby, vylíčila, jak se sklonil ke spícímu Lukáškovi v kočárku a co potom následovalo.

„Bylo to...“ Hana zírala na kavárenský stolek a manžel ji držel za ruku. „Bylo to...“ Chtěla říct jako z *Erbena*, ale radši to

spolkla, protože jí to v tu chvíli připadalo hloupé. „Prostě tomu malýmu někdo uřízl hlavu. Když to viděla babička Třebovic-
ká, měla z toho infarkt. Měla dlouhodobě problémy se srdcem
a tohle nedokázala přežít. Ještě ji odvezli do nemocnice, tam
ale druhý den umřela. Všichni si mysleli, že to udělala Draha.
Vzali ji do vazby a ona se tam zabila. A tím to všechno skončilo.“

Pauza. Hana zvedla oči a podívala se na Šupinu i Velkou
Sovu. „Mysleli jsme si všichni celou tu dobu, že to byla Draha,
protože se přiznala. Ale teď jsme s Bohdanem zjistili, že ve spi-
su nikde není její přiznání, že Lukáška zabila. Ale já vím, co
jsem viděla. Draha to nebyla.“

„Víte, jde nám o to, že se nikdo ani nezabýval možností, že by
to mohl udělat někdo jiný,“ přidal se Bohdan Koliha. „Prostě
to hodili na Drahu a hotovo. Hanka jasně vypověděla, co vidě-
la, ale oni se k tomu postavili jako k dětskému fantazírování.“

„A koho jste tedy viděla?“ zeptala se Marie.

„Tenkrát jsem si myslela, že to byl vodník...“ Hana se za-
tvářila, jako by se za to dosud styděla. „Promiňte — byla jsem
dítě, měla jsem tehdy fobii z vody a... Myslela jsem si, že je
to vodník. Pořád jsme četly toho Erbena a strašně to na nás
působilo.“

„A co si myslíte teď?“

„Nevím.“

Velká Sova i plukovník Šupina mlčeli.

„Já si prostě myslím, že Hanka viděla skutečného vraha,“ do-
dal Koliha, jako by se bál, že ti dva policajti nepochopili jeho
předchozí sdělení.

„Zeptám se vás na rovinu,“ řekla Marie Výrová, spojila koneč-
ky prstů k sobě a pohlédla Kolihovi přímo do očí. „Co od nás
očekáváte?“

„Hodně jsem o tom celém přemýšlel,“ odpověděl spisovatel.
„Myslím, že závěry tehdejšího vyšetřování jsou chybné. Vrah je
stále na svobodě.“

„Pane Koliho,“ oslovila ho Marie vemlouvavě, „je to pětadvacet let. I kdybychom vyšetřování znovu otevřeli, což zdaleka není tak jednoduché, jak si myslíte, ten čin je už dávno promlčený.“

„Jsou případy, kdy se vražda nepromlčuje,“ oponoval Koliha. „Díval jsem se na to na internetu.“

„Ano, ale pouze když jde o válečné zločiny.“

Koliha se na Marii ironicky usmál.

„Nechávejte mě špatně, pane Koliho,“ řekla Marie. „Pokud tehdy vyšetřovatelé udělali chybu, je to špatné a mělo by se na to upozornit. Ale nečekejte, že se po tak dlouhé době podaří cokoli zjistit nebo vypátrat. Je to strašně dávno. Navíc... Víte, podle zákona je ten případ vyřešený a uzavřený. Pokud byla paní Třebovická označena jako pachatelka, učinil tak soud na základě předložených důkazů. Tohle rozhodnutí může zvrátit zase jen soud. Máte nějaké nové důkazy oproti situaci před dvaceti pěti lety? Pokud to nebyla paní Třebovická, kdo jiný by měl motiv zavraždit takové malé dítě?“

Hana Kolihoová pokrčila rameny. Spisovatel však zjevně nějaký nápad měl. „Víte...“ začal, „v té rodině zrovna probíhaly spory o majetek. Nejstarší ze synů zuřil, že jeho otec kvůli bratrovi prodal zahradu. Co když to byla nějaká šílená pomsta?“

„Zavraždit dítě kvůli pomstě?“ podívala se na něj Marie pochybovačně.

„Proč ne? Znáte Čechovovu povídku ‚V roklině?‘“ zeptal se. „Anton Pavlovič Čechov...“ dodal didakticky, jako by předpokládal, že o někom jako Čechov ti dva policajti nemohli v životě slyšet.

„Já vím, kdo to byl Čechov,“ ujistila ho Marie vládně.

„Výborně,“ pochválil ji Koliha.

„Děkuji,“ odvětila Velká Sova ironicky.

„Každopádně Čechov v té povídce popisuje osud rodiny, v níž právě kvůli sporům o majetek jedna postava zavraždí miminko své švagrové a...“

„Pane Koliho,“ přerušila ho Marie, „my nemůžeme začít znovu vyšetřovat již jednou vyřešený zločin jen kvůli podobnosti s nějakou povídkou... Byť je od Čechova,“ dodala a nedokázala se přitom ubránit ironii.

„To jistě, ale...“

Marie ho nenechala domluvit: „My s kolegou Šupinou pro vás můžeme udělat následující. Projdeme ten starý vyšetřovací spis, a pokud tam najdeme nějaké nesrovnalosti, dáme vám vědět. A teď nám řekněte, oč vám jde. Hledáte námět na nový román?“

„Původně jsem to zamýšlel. Ale veřejně ukřižovali Drahu Třebovickou. A já chci, aby ji rehabilitovali.“

Když se po půlhodině rozešli, Marie pomalu kráčela s Jindřichem Šupinou přes náměstí, oba měli ruce zabořené hluboko do kapes kabátů. Umolousaný den přešel v ponurý večer tak nenápadně, že si toho snad ani nikdo nevšiml.

„Byl to hroznej případ. Hrozná vražda,“ řekl najednou Šupina. „Jestli má ale Koliha pravdu, bude to pořádná blamáž.“

„Kdo na tom tenkrát dělal?“ zeptala se Marie.

„Snad všichni. Vyšetřování vedl major Voženil. Znalas ho?“

„Osobně ne. Po revoluci odešel, ne?“

„Ještě před. Pak ho povýšili a skončil na policejním prezidiu. Dozorovali to lidi přímo z pražské mordparty. Všichni byli pod tlakem.“

„Já o tom vlastně nic nevím. Někdo známej v týmu byl?“

„Ano,“ odpověděl Šupina ponuře.

Marie čekala na odpověď. Navlhlá dlažba náměstí klouzala. „Tak mě nenapínej,“ pobídla konečně Šupinu.

Tak jí to Šupina pověděl.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.